

LIBERTARISCH TIJDSCHRIFT VOOR
INDIVIDUELE VRIJHEID EN
VERANTWOORDELIJKHEID
DE VRIJBRIEF

GEASSOCIEERD MET LIBERTARIAN INTERNATIONAL

MAANDBLAD 122
MEI 1988

EEN NIEUWE LENTE, EEN NIEUWE JAS

Dat het goed gaat met het Libertarisme hebben we al een paar keer geschreven. Nu laten we dat ook nog tot uitdrukking komen door de VRIJBRIEF in een nieuwe jas te steken. Een taken van verdere groei!

De bijeenkomst van de Europese vertegenwoordigers van LIBERTARIAN INTERNATIONAL in Amsterdam was weer een groot succes. Vooral nu er ook meer concrete dingen tot stand komen. Ook al vinden wij dat dat alles veel te langzaam gaat, we zijn er toch blij mee. We troosten ons met de uitspraken van Milton Friedman die aantoont dat dergelijke maatschappijveranderingen nu eenmaal hun tijd nodig hebben. Er is immers niets moeilijker dan de "meningen" van personen te laten veranderen. U zult dat persoonlijk ook wel heel vaak ondervonden hebben.

Het nieuwe boek van Karl Hess, CAPITALISM FOR KIDS, zou een heel positieve invloed kunnen hebben op het scheppen van een nieuwe maatschappij. Want deze betere maatschappij zal toch door de jeugd geschapen moeten worden.

Voor al het feit dat er steeds meer positieve dingen in het libertarisme gedaan worden, stemt tot tevredenheid. In het verleden was er te veel alleen maar gekanker op regeringen en overheden. Nu steeds duidelijker wordt hoe "betrouwbaar" deze instanties zijn, komen velen vanzelf tot de konklusie dat het Libertarisme een beter alternatief te bieden heeft.

De filosofische aanpak van Jason Alexander toont aan dat we vlak voor de "vijfde intellectuele revolutie" staan, die weer samenvalt en ingeluid wordt door de reeds herkenbare komst van de "informatie maatschappij". Dit geeft ons allen fascinerende mogelijkheden genoeg om aan een betere toekomst te werken en er nog zelf van te profiteren ook.

ir. H.J. Jongen sr.
Voorzitter Stichting LIBERTARISCH CENTRUM.

Eurokraten
halen slag thuis,
meer belastingen
naar Brussel 3

Filosofie van de
informatiewerker
en de libertariër 7

European Libertarian
International 8

De onvergetelijkste
libertariër, die ik
ooit kende 9

Boekrecensie 11

Mythe 5 13

Redactioneel Vrijbrief
gehuldigd 14

AGENDA

De bijeenkomsten in Schiedam worden, voor zover vallend op onze vaste avond (de eerste donderdag van elke maand) gehouden in: De Ark, Hargplein 101 in Schiedam-Noord, telefoon: 010-4708276. De extra avonden zullen op een andere locatie plaatsvinden. Voor info hierover kunt u bellen met de redactie of het informatienummer voor de kring Rotterdam/Schiedam. (na kantooruren).

De maandelijkse bijeenkomsten in België vinden plaats op de eerste woensdag van elke maand. Informatie hierover: redactie.

De maandelijkse bijeenkomsten van de kring Midden-Nederland vinden op iedere tweede maandag van de maand plaats. Voor telefoon: zie informatie.

0.00-24.00 dagelijks: THE BLACK BOARD: De eerste Noorse Libertarische Database voor Bell 300/1200 en C CITT 1200/2400. Tel.: 09-47-2555561 (Voor België 00).

5 mei Kring Schiedam: "Libertarisme als pandemie" door Otto Vrijhof.

7 mei TONEELVOORSTELLING in het Passage Theater te Schiedam om 20.00 uur. Het Stadstheater "Dem Borrekat" uit Bilzen in België speelt "De NACHT VAN 16 JANUARI" naar het gelijknamige toneelstuk van Ayn Rand. Op 16 januari hebben een aantal Libertariërs een voorstelling in Bilzen bijgewoond. Het was voortreffelijk en zo goed dat we de groep gevraagd hebben naar Nederland te komen. We hopen dat U allemaal komt en vrienden, kennissen en familieleden meeneemt.

12 mei Kring Schiedam: "FOUNTAINHEAD"; de film naar het boek van Ayn Rand op video (met toelichting).

19 mei Kring Schiedam: Informatie voor nieuwkomers en alle andere geïnteresseerden.

20-22 mei European Objectivist Conference in Kopenhagen, Denemarken. Voor nadere bijzonderheden zie nummer 122-123.

2 juni Kring Schiedam: Lezing dhr. Alexander Breuning over het boek: For A New Liberty van Murray N. Rothbard.

10 juni Kring Schiedam: Informatie voor nieuwkomers en alle andere geïnteresseerden.

11 juni Bijeenkomst Libertarisch Studiecentrum.

11 juni Seminar on Austrian Economics door Lennard Liggio en Gerald P. O'Driscoll in Kopenhagen. Info: redactie.

17 juni Kring Schiedam: "FOUNTAINHEAD"; de film naar het boek van Ayn Rand op video (met toelichting).

26/7-2/8 Eastern Seminar Merry Mound University (I.H.S.).

31/7-7/8 Meeting European Democratic Students in Berlijn-Bonn.

7/13 aug. Vierde Wereldconventie van Libertarian International in Swaziland.

21/8-27/8 Western Seminar in California. Info: George Mason University.

24 sept. Eurorep meeting op Terschelling.

25/26 sept. Conventie op Terschelling.

7-13 juli '89 International Libertarian Convention in Parijs.

aug. 1990 International Libertarian Convention in Vancouver Canada.

Sluitingsdatum inzenden copy voor VB 124 16 mei 1988.

INFORMATIE

Abonnement op de Vrijbrief (8 nrs./jaar elk nummer 16 tot 20 p.)

NERDERLAND:

f 50,00, abonneren door storting op bankrekening DE VRIJBRIEF, Amrobank 46.24.31.320, (Giro 8238 AMRO Amsterdam) of per cheque aan Libertarisch Centrum, Antwoordnummer 551, 3100 WS Schiedam.

BELGIE: BF 900,00.

Bank J. van Breda, Antwerpen nr. 645.1240465.64 of per cheque aan Libertarisch Centrum, Herenthalsebaan 109, 2100 Durne.

REDACTIE: W. van Hulten

Fr. Haverschmidtlaan 31, 3116 JK Schiedam
Tel. 010 - 4262724

EUROKRATEN HALEN SLAG THUIS MEER BELASTINGGELDEN NAAR BRUSSEL (1)

C. Hocepied

Met veel media-vertoon werd op de Europese top van staats- en regeringshoofden, op zaterdag 13 februari jongleden een akkoord bereikt over de toekomst van het Europees landbouwbeleid en het eraan verbonden probleem van de financiering van de E.G. Net op tijd om politici, ambtenaren en journalisten de mogelijkheid te geven nog wat van hun week-end te genieten.

Was deze show die ettelijke sommen kostte aan overuren van ambtenaren, journalisten van staatszenders, politiebewaking, verblijfskosten etc. echt noodzakelijk? Men kan eraan twijfelen aangezien, zoals steeds, het uiteindelijk akkoord grosso modo overeenstemt met de oorspronkelijke voorstellen. Doch, laten we niet vergeten dat de Europese politici, de romeinse spreuk "panem circencesque" indachtig, met dit media-happening ook iets aan hun kiezers wilden gunnen. Dit was het duidelijk voor wie eventjes naar de franse zenders keek waar en Chirac en Mitterrand dankbaar van de gelegenheid gebruik maakten om nogmaals voor de miljoenen franse TV-kijkers te paraderen en te bewijzen hoe goed zij de belangen van Frankrijk verdedigd hadden. Dergelijke topontmoetingen bieden derhalve steeds de mogelijkheid aan de zittenden minister-presidenten om zich in de media te profileren, ofwel, in staatsnationalistische richting, ofwel, en dit geldt vooral voor de regeringshoofden van de kleine staten, om hun Europese en internationale dimensie te bewijzen.

De lengte van de onderhandelingen kan ook anders verklaard worden. De regeringshoofden weten meestal wel lang op voorhand dat het compromis uitgewerkt door de Europese Commissie zal moeten aanvaard worden. Doch ze moeten de machtspositie van hun permanente vertegenwoordiger bij de gemeenschappen veilig stellen tegenover de bureaurokraten van de Europese Commissie die in feite de sleutelpositie innemen. Zo kunnen de permanente vertegenwoordigers die zich in onderhandelingen nog altijd verschuilen achter het feit dat hun regering een bepaald compromis nooit zal aanvaarden om niet onmiddellijk te moeten toegeven en extra-compensatie te verkrijgen bij de voorbereidende gesprekken, waaronder niet zelden, in een top-functie bij de diensten van de Commissie benoemd te worden.

Een laatste verklaring voor de showdimensie die aan de topontmoetingen van de regeringshoofden werd gegeven is dat zo de ware problemen aan de gemiddelde burger van de lidstaten kan verborgen worden. Het sensationele verdringt immers steeds het technische.

Wat van de Europese top van februari zal blijven is vooral de uitlating van de franse minister-president CHIRAC, die zich op een bepaald ogenblik over zijn britse ambtsgenoot liet ontvallen met het franse woord voor "klootzak". Deze uitlating werd uiteraard gretig door de media verspreid, en uiteraard veel gretiger dan de praktische werking van de stabilisatoren, waar noch de journalisten, noch de lezers zich thuis in voelden.

Nochtans zijn het die technische mechanismen die zullen bepalen wat wij als consumenten en belastingbetalers zullen moeten afstaan aan de wraatzuchtige ambtenaren van de Europese gemeenschappen en aan de talrijke pressiegroepen die op de EG-begroting teren.

Konkreet bevat het akkoord van Brussel 5 luiken: een verhoging van de middelen van de Europese gemeenschappen, de verdubbeling van de zogenaamde structuurfondsen, de hervorming van het gemeenschappelijk landbouwbeleid, uitgavenbeperkingen en het aanbrengen van correcties aan de respectievelijke bijdragen van sommige lidstaten aan de Europese begroting.

De verhoging van de financiële middelen.

De Europese regeringsleiders beslisten dat de Commissie in 1988 geld zal mogen uitgeven voor een bedrag gelijk aan 1,2 % van het gezamenlijk bruto nationaal product (BNP) van de twaalf lidstaten, wat ongeveer overeenstemt met f. 18,9 miljard, en contracten mogen afsluiten voor een totale waarde van maximaal 1,3% van het BNP van de lidstaten, wat overeenkomt met f. 19,4 miljard.

Die verhoging van de EG-begroting brengt uiteraard een verhoging van de bijdragen van de twaalf lidstaten met zich mede. De bijkomende bedragen die elke lidstaat verschuldigd is, worden berekend op 55% van het BNP van de betrokken lidstaat. 55% kan een gek bedrag lijken, doch die beperking werd ingevoerd onder druk van de Italiaanse regering, die anders dwars was gaan liggen, omdat een berekening van de bijkomende bijdrage op 100% van het BNP dat land ongeveer 200 miljoen ECU (2) per jaar meer had gekost.

Daarnaast blijft uiteraard de heffing van 1,4% op de BTW-grondslag van kracht. Dit betekent dat de Europese belastingbetaler in de toekomst naast de 1,4% dat hij bovenop de prijs van al zijn aankopen van goederen en diensten aan de Europese ambtenaren moet

>>>

>>

afdragen, de duurdere landbouwprijzen, de invoerrechten op alle producten van buiten de gemeenschap, nog extra daarenboven via zijn belastingen voor het gulle beleid van de Europese Commissie zal mogen bijdragen.

Die berekeningswijze van de bijdragen van lidstaten op grond van het BNP is in wezen bedriegelijk. Het BNP is immers een optelling van hoofdzakelijk kosten die door alle onderdanen van een bepaalde staat gedurende één jaar worden gedragen. Hoe meer auto-ongevallen, hoe meer AIDS-patiënten in behandeling, hoe meer milieuvervuiling bestreden moet worden, des te hoger het BNP uitvalt. Daarenboven zijn ook fiktieve inkomsten in dat bedrag verrekend, zoals het genot van een eigen huis.

Als economische waardemeter is het BNP derhalve uiterst twijfelachtig. Realistischer ware een berekening geweest in verhouding tot de fiscale ontvangsten van de betrokken lidstaten. Waarom de EG-Commissie het BNP-maatstaf voorstelde aan de regeringsleiders is evenwel overduidelijk. De Europese ambtenaar die de argumentatie voor de begrotingsverhoging moest uitschrijven wist stellig dat aangezien het BNP de rekenkundige optelling is van alle mogelijke economische verrichtingen in de lidstaten, elke voorgestelde begrotingsverhoging steeds miniem zal lijken eenmaal vergeleken met de enormiteit van het BNP-totaal. Daarenboven zal het argument, eenmaal aanvaard, steeds opnieuw in de toekomst kunnen aangewend worden om verdere begrotingsverhoging te verdedigen. En welke politicus zal voor alle TV-cameras van Europa durven weigeren een begrotingsverhoging met 0,05% goed te keuren? Een vergelijking met de in de lidstaten geheven belastingen had stellig een andere indruk gegeven. Zo komt in België 1% van al de in dat land geheven belastingen (sociale zekerheidsbijdragen uitgezonderd). De Europese begrotingsverhoging was er veel omvangrijker uitgezien indien ze uitgedrukt geweest was in verhouding tot de belastingontvangsten.

tot 1988 alleen. De regeringshoofden aanvaardden dat de middelen van de Commissie met bijna 24% zouden worden verhoogd over een periode van 4 jaar, te weten van 44,1 miljard ECU in 1988 tot 53 miljard in 1992. En dit terwijl de politici in alle lidstaten de mond vol hebben van de noodzaak van een nulgroei van de overheidsuitgaven.

In de praktijk zullen de toegevingen van premier LUBBERS de Nederlandse belastingbetalers in 1988 f 350 miljoen meer kosten dan de op de rijksbegroting van dit jaar gereserveerde f. 6 miljard (waarvan meer dan de helft voor de EG geheven douanerechten zijn). De

Tabel EG BEGROTING (IN ECU)

Begrotingspost	1988	1992
Landbouwprijzensteun	27,5	29,6
Opslagkosten	1,2	1,4
Set aside	0	0,5
Structuurfondsen	7,8	13
Onderzoek etc.	1,4	2,4
Andere	1,7	2,8
Lonen en terugbetalingen	3,5	2
Monetaire reserve	1	1
Totaal	44,2	52,7

toegeeffelijkheid van de Belgische eerste minister MARTENS zal de Belgen circa 4,5 miljard BGR. kosten, bovenop de begrote 40 miljard Bfr. (dounanerechten niet inbegrepen). Het zwaarst getroffen zijn evenwel de Duitse belastingbetalers die 4 miljard DM zullen moeten bijpassen in uitvoering van het compromis dat hun Bondskanselier wist te bereiken, boven hun reeds enorme bijdrage van 40 miljard DM. In 1992 wordt het zelfs 10 miljard DM meer.

De verdubbeling van de structuurfondsen.

Tegen 1993 zullen de middelen te besteden door het sociaal fonds, het regionaal fonds en het landbouw oriënteringsfonds verdubbeld worden tot een bedrag van meer dan 14 miljard ECU. Officieel heet het solidariteit met de achtergebleven regio's van de gemeenschap of de "cohesie".

In de praktijk zijn de eersten die van die sommen profiteren evenwel de EG-bureaucraten. Inderdaad de planning en de verwezenlijking van de uitgaven moet door ambtenaren geschieden. Voor 1988 alleen vroeg de Commissie zo 15 miljoen ECU meer voor de extra personeelskosten gemoeid met de besteding van de extra-middelen die aan de structuurfondsen werden toegekend.

Voorts wordt het geld van de fondsen voornamelijk besteed aan doordeweekse projecten van plaatselijke besturen (rioleringen, bedrijvencentra, omscholing van werklozen, opbouwwerk en theoretische studies besteld aan bevriende academici). Die projecten worden à rato van een bepaalde percentage door de Commissie gesubsidieerd, wat uiteraard niet veel goeds voorspeld voor de doelmatigheid van de aanwending van het geld. Inderdaad, gemeentemandarissen gaan nu reeds kwistig om met het uitdelen subsidies en het uitbesteden van overheidsopdrachten - en niet alleen wanneer verkiezingen naderen - omdat het bedrag van

>>

>>

de als dusdanig geheven gemeentebelastingen meestal veel lager ligt dan de gemeente-uitgaven (het verschil wordt immers in alle lidstaten door de centrale regering bijgepast). Wanneer de EG-Commissie dan nog eens 50 of 80% van de kosten van de overheidsprojecten op zich neemt, zal de link tussen de door de gemeentepolitici geleverde diensten en de geheven belastingen nog losser worden.

Anderzijds zullen de ambtenaren van de Commissie ook niet te kieskeurig zijn bij de selectie van projecten aangezien ze kost wat kost hun door de regeringshoofden verhoogd budget tot de laatste cent zullen willen uitgeven, weze het maar om te bewijzen dat de verdubbeling ervan echt noodzakelijk was.

Ten slotte kan men nu reeds voorspellen dat het toekennen van overheidssteun het tegenovergestelde effect zal bereiken dan beoogd. De steun zelf zal de betrokkenen - inwoners van achtergebleven regio's, gewezen landbouwers etc. - er inderdaad nog meer van overtuigen dat hun problemen alleen van buitenuit opgelost kunnen worden en verbergt de rol van de verstikkende reglementering en fiscaliteit of van de corruptie van hun politici. Zoals elk "Kurieren am Symptomen" laten subsidies immers de grondoorzaken van de problemen bestaan. Erger, ze versluieren die nog meer.

De hervorming van het landbouwbeleid.

De aangenomen hervormingen zijn viervoudig. Vooreerst waren er "stabilizatoren" ingevoerd om de landbouwproductie te beperken. Er wordt met andere woorden, een productieplafond bepaald tot dewelke de door de Europese Gemeenschappen aan de landbouwers gewaarborgde prijs geldig blijft. Wordt dit plafond, garantiedrempel genaamd, overschreden dan wordt de prijs verlaagd. Zo werd voor alle graansoorten bij elkaar een drempel van 160 miljoen ton vastgelegd.

De eerste koper, meestal een coöperatieve, is ertoe gehouden 3% van de aankoop prijs van het graan in te houden (in feite meer omdat de nieuwe maatregel boven de bestaande medeverantwoordelijkheidsheffing komt). Wordt de productiedrempel niet overschreden, dan krijgen de landbouwers de betrokken sommen op het einde van het seizoen terug. Wordt het wel overschreden, dan zijn ze niet alleen die bedragen kwijt, maar wordt de prijs voor het komende seizoen automatisch met 3% verlaagd. Kleine landbouwers die minder dan 20 ton op de markt brengen zijn van die heffing vrijgesteld. Een dergelijke prijsvermindering kan op het eerste zicht veel lijken. In werkelijkheid is die evenwel onbeduidend in acht genomen het feit

dat de garantieprijzen gemiddeld 70% boven de wereldmarktprijzen liggen.

Daarenboven ligt de drempel hoger dan de productie van vorig jaar die 155 miljoen ton bereikte en tot de huidige overschotten leidde.

Voor koolzaad is de Commissie harder geweest. De drempel wordt op 4,5 miljoen ton vastgesteld, terwijl de productie in 1987 bijna 50% hoger lag. De prijsdaling bij overschrijding werd bepaald op 0,45% per percent boven de drempel. Voor erwten en bonen werd de drempel op 3,5 miljoen ton bepaald. Die drempels moeten leiden tot een prijsdaling van circa 15%. De regelingen voor olijfolie, wijn, lamsvlees en tabak was reeds aanvaard voor de top van Kopenhagen.

Naast de producten die onder de gemeenschappelijke marktordening vallen, zijn er de zogenaamde "vrije producten" zoals uien en aardappelen. Tot heden zijn hun prijzen relatief hooggebleven omdat landbouwers, van zodra de gewaarborgde prijzen van de andere producten betere winstvooruitzichten boden, uiteraard uitweken naar die andere producten. Prijsverminderingen in de gereguleerde producten zouden derhalve aanstekelijk werken op het prijspeil van de vrije producten. Dit is uiteraard het grote argument van de landbouwerspressiegroepen om elke serieuze prijsvermindering tegen te houden. Daarom ook zoekt de EG-commissie naar middelen om te verhinderen dat de afbouw van de overschrijdingen in de graanproductie tot een daling van de prijzen van andere producten zou leiden en zo het landbouwersinkomen te veel zou aantasten.

Eén van de maatregelen die hiertoe bedacht zijn is de zogenaamde "set-aside" of braaklegging. Zoals in Amerika boeren betaald worden om geen varkens te fokken, zullen ze in de Europese Gemeenschap betaald worden om hun grond niet te bewerken. Om in aanmerking te komen zal de boer minstens 20% van zijn landbouwgronden gedurende 5 opeenvolgende jaren braak moeten laten. Wordt de grond voor beweiding gebruikt dan heeft hij recht op een halve premie. Volgens de persberichten zou die premie tussen 100 en 600 ECU per ha en per jaar moeten komen te liggen. De concrete uitwerking van de maatregel moet evenwel nog vastgesteld worden. Zeker is dat de maatregel pas in 1989 van start zal gaan.

Gevreesd wordt dat de nieuwe regeling weinig aarde aan de dijk zal brengen. De gemiddelde netto-opbrengst van een hectare ligt inderdaad hoger dan 600 ECU, behalve in minder rendabele gebieden. Daarenboven zullen snuggere boeren - en is dit geen pleonasme - hun mestdieren op de braakgronden laten grazen om de (halve) "set-aside"-premie te cumuleren met de premie voor mestdieren.

>>

>>

Een derde maatregel is de steun aan landbouwers die vervroegd met pensioen gaan. De totale uitgaven voor die regeling zullen oplopen tot 600 miljoen ECU in 1992.

De vierde maatregel is het gebruik van landbouwproducten voor andere dan voedingsdoeleinden. De Commissie werd gelast de doenbaarheid van niet alimentaire afzet te onderzoeken. Dit beantwoordt onder andere aan de Franse pleidooien voor de subsidiëring van bio-ethanol.

Verder werd afgezien van de door de Commissie voorgestelde oliën en vettenbelasting, beter gekend als margarinetaks. De vraag is evenwel of het voorstel niet in een schuif van een Europese bureaucraat werd weggeborgen om bij de volgende begrotingscrisis opnieuw de margarineuitvoerende lidstaten zoals Nederland te chanteren?

De uitgavenbeperking.

De landbouwwitgaven zullen in 1988 onder 27,5 miljard ECU moeten blijven. Hun bedrag zal over de volgende jaren slechts mogen stijgen met een fractie van de stijging van het BNP van de lidstaten en meer bepaald met 740/0 ervan. Groot-Brittannië en Nederland hadden een drempel van 600/0 gevraagd. Die beperking van de uitgaven zal evenwel bij loze woorden blijven indien de ingevoerde stabilisatoren niet voldoende de productie ontmoedigen.

Compensatie van bijdragen voor lidstaten.

Nederland draagt thans voor ongeveer 50/0 van de EG-begroting bij, en ontvangt meer als 6,50/0 van de EG-uitgaven, waarvan bijna 60/0 door de Nederlandse landbouwers wordt ontvangen en de rest via de structuurfondsen bij de overheid terecht komt. Uiteraard kunnen niet alle lidstaten netto meer ontvangen dan bijdragen aan de EG-begroting. Daarom verkreeg Groot-Brittannië de verlenging van de sedert 1984 voorziene korting, beter gekend als de "check voor Maggie". Duitsland krijgt nu ook een korting van 300/0 op zijn bijdrage terwijl Spanje en Portugal bijna niets moeten bijdragen dank zij de gunstmaatregelen bedongen in de artikelen 187 en 374 van het toetredingsverdrag.

Het scenario was elders geschreven.

Bij het ondertekenen van het EG-verdrag hadden de stichtende lidstaten een overgangsbepaling bedongen voor het in voege treden van de gemeenschappelijke

markt. Die overgangsbepaling liep einde 1972 af. Sedertdien bestaat die gemeenschappelijke markt in rechte. Maar in feite zijn er nog heel wat handelsbelemmeringen die in stand worden gehouden door de regeringen van de lidstaten ter bescherming van patronale en syndikale belangen.

Volgens het EG-verdrag zou de Commissie hiertegen moeten optreden en de betrokken regeringen voor elk van die inbreuken voor het Europees Hof van Justitie moeten vervolgen. Tevens had de ministerraad, het wetgevend orgaan van de Europese Gemeenschappen, voorstellen van richtlijnen moeten indienen om de nationale wetgevingen te harmoniseren, waar dit nodig is om de handels- en vestigingsvrijheid in de praktijk waar te maken.

De praktijk heeft uitgewezen dat er hiervan bitter weinig van in huis gekomen is. Een mogelijke verklaring is dat de leden van de Commissie door de regeringen worden benoemd en ze derhalve weinig motieven hebben om deze laatsten als dank het leven zuur te maken, tenzij de betrokken regeringen op voorhand akkoord konden gaan met de voorgestelde maatregelen.

Welnu, 13 jaar na het einde van de overgangsperiode "herontdekte" de Commissie plotseling de gemeenschappelijke binnenmarkt en gaf er een nieuwe naam aan: "streefdoel 1992". Was dit louter toeval? Wellicht niet als men weet dat die herontdekking door de Commissie juist samenviel met het bereiken van het plafond van de middelen die de lidstaten bereid waren aan de Commissie af te staan.

Was de verwezenlijking van de eengemaakte markt geen gedroomde pasmunt om nieuwe middelen binnen te rijden? En meer bepaald om de Britse premier iets voor te spiegelen in ruil voor haar akkoord met de verhoogde begroting. Zijn de Britse financiële en industriële middelen dank zij de aldaar gevoerde politiek van deregulering en beperking van de vakbondsalmacht niet tot de meest competitieve van Europa geworden en zullen ze derhalve MAGGIE niet kwalijk genomen indien door haar houding de eenmaking van de Europese binnenmarkt enigszins vertraagd was geweest?

Het akkoord van Brussel lijkt wel een grote ruil. Maar iedereen haalde er niet evenveel voordelen uit. Vast staat dat alle politici en persiegroepen iets verwierven op kosten van de Europese belastingbetalers. De grote winnaar is de Commissie daar ze nu verzekerd is de komende vier jaren over genoeg middelen te beschikken om haar invloed te kunnen vergroten.

Daarentegen zijn de verworvenheden van bepaalde lidstaten eerder symbolisch. Zo lopen de landbouwkundigen niet hoog op met de landbouwstabilisatoren

>>

>>

die aan Maragereet TATCHER werden gegund. Inderdaad een gelijkaardige maatregel werd in 1984 ingevoerd, die volgens de persberichten van toen de landbouwuitgaven had moeten terugdringen tot 23 miljard ECU in 1987. In werkelijkheid lagen die uitgaven dat jaar ongeveer 50% hoger!

Al bij al lijken de ingevoerde stabilisatoren enkel bedoeld te zijn om gezichtsverlies te besparen aan de Britse ministerpresident, die nadat ze in de steek gelaten werd door de ministerpresident LUBBERS, wanneer deze uiteindelijk met de commissievoorstellen instemde, voor het dilemma stond geïsoleerd te geraken of met de begrotingsverhoging in te stemmen.

Wat de eenmaking van de binnenmarkt betreft, zou de ijzeren lady er evenwel ook bekaaid kunnen van terugkomen. De eengemaakte markt is immers nog ver van verwezenlijkt. De Commissie heeft geschat dat hiervoor 300 richtlijnen noodzakelijk zouden zijn. Hier van heeft de raad er tot heden slechts 60 aangenomen (20%) en dan nog de minst controversiële. Volgens alle waarschijnlijkheid zal de weestand tegen de harmonisering van de bankwetgevingen, de opening van de overheidsopdrachten en de eenmaking van de indi-

rekte belastingen enorme problemen teweegbrengen, gezien de macht van de bedreigde belangengroepen. De Commissie heeft terzake zo weinig hoop ooit enig succes te zullen boeken dat ze de meest simplistische voorstellen durft maken.

Inzake indirecte belastingen stelde de Commissie zo voor het rekenkundig gemiddelde te nemen van van de thans bestaande belastingstarieven in de lidstaten. Ze heeft er zelfs geen rekening mee gehouden dat de belastingbare basis van lidstaat tot lidstaat verschilde. Quid bijvoorbeeld met de Duitse belastingvrijstelling op de productie van kleine wijnboeren? Welke Duitse politicus zou ooit een ontwerp van Europese richtlijn durven aanvaarden die een einde zou stellen aan die vrijstelling?

Wachten dus op de volgende aflevering van de Europese variëteit van „Dallasty“, die door onze top politici zal worden opgevoerd in een regie van de Fransman DELORS in het Duitse Hannover.

(1) Dit artikel is een samenvatting van een uiteenzetting gehouden op 2 maart 1988 door C. HOCEPIED tijdens de kringbijeenkomst van het libertarisch centrum België te Erpe-Mere.

(2) 1 ECU is f. 2,32 is 43,3 Bfr is 1,2\$.

FILOSOFIE VAN DE INFORMATIEWERKER EN DE LIBERTARIER

De heer Bert Fitié heeft voor de kring Rotterdam Schiedam drie lezingen gehouden. De eerste twee op 2 juli 1987 en 1 oktober 1987 hadden „Libertarisme in het Informatietijdperk“ tot onderwerp. Het onderwerp van de derde lezing op 7 januari 1988 was „Filosofie van de Informatiewerker en de Libertariër“.

Bert Fitié zette uiteen hoe de maatschappij in de loop van de tijd veranderd is wat betreft een aantal karakteristieke kenmerken. Nu zijn we beland in het informatie-tijdperk. In het verleden vonden Libertarische ideeën weinig weerklank. Nu zou het wel eens zo kunnen zijn dat deze ideeën goed aansluiten bij kenmerkende eigenschappen van de informatie-maatschappij en dat de informatie-werker als het ware vanzelf grote overeenkomsten vertonen zal met een Libertariër. Dan zal het Libertarisme een algemeen aanvaarde filosofie kunnen worden.

Teneinde deze stelling nader te onderzoeken is er een research programma opgezet, waaraan 4 groepen deelnemen. We willen proberen de kenmerkende eigenschappen van de informatie-maatschappij en de informatie-werker verder uit te werken en daarnaast de kenmerkende eigenschappen van de Libertarische maatschappij en de Libertarische mens uit te werken. Als

de stelling van Bert Fitié juist is, dan zullen deze eigenschappen gelijk zijn. Het onderzoek zou dan twee congruente beelden moeten opleveren.

De vier groepen bestuderen de volgende onderwerpen:

- I De libertarische samenleving: Alexander Breuning, Henk Jelgerhuis Swildens, Peter Lagerwaard.
- II De libertarische persoon (vanuit psychologisch standpunt): Truus de Wilde-Jacobs, Stefan van Glabbeek, Jan Smid.
- III De informatie-maatschappij (structuur): Bert Fitié en André van Dam.
- IV De informatie-persoon (vanuit anthropologisch standpunt): Mike van Roosmalen.

We hopen van harte dat er meer deelnemers aan deze groepen komen. U kunt zich opgeven bij Walther van Hulten (gegevens zie Informatie pag. 2) Geef meteen aan naar welke groep uw voorkeur uit gaat.

Ik zal trachten een verslag van de drie lezingen te geven in de volgende Vrijbrief.

N. van Hulten-van Os

"EUROPEAN LIBERTARIAN INTERNATIONAL"

Europese vertegenwoordigers van LIBERTARIAN INTERNATIONAL bespreken plannen en resultaten in A'DAM

Op het weekend van 19 maart kwamen de vertegenwoordigers van LI uit Europa in Amsterdam bij elkaar. Het was een zeer geanimeerde bijeenkomst waarin de gestage groei van het Libertarisme over de hele wereld weer duidelijk bleek.

De conventie in SWAZILAND in augustus van dit jaar heeft nu al zoveel inschrijvingen dat het wel een groot succes moet worden. Potentiële deelnemers worden verzocht om zich zo snel mogelijk bij de redactie op te geven zodat er geprobeerd kan worden op de vliegprijzen nog reducties te krijgen.

De CONVENTIE in 1989 in PARIJS, vlak voor de viering van de herdenking van de "FRANSE REVOLUTIE", 200 jaar geleden, wordt reeds georganiseerd. De Franse Libertarische beweging is er druk mee bezig. Conventie en verblijfruimtes zijn reeds gereserveerd. Voor degenen die op tijd inschrijven bestaat ook de mogelijkheid om langer te blijven en de "200-jaar feesten" mee te maken. U hoort hier in de komende nummers meer over.

In 1989 zijn er ook weer EUROPESE VERKIEZINGEN in de EEG.

Zover thans bekend, lijken deze verkiezingen meer op gewone landelijke verkiezingen omdat het niet mogelijk schijnt om met dezelfde Europese kandidaten in elk land mee te dingen.

Daarom ontstond het idee om met een ECHTE EUROPESE LIJST uit te komen die over alle landen gaat. Zodanig dat men in elk land op dezelfde kandidaten kan stemmen. Immers zolang dat niet het geval is, is het een farce om over Europese verkiezingen te praten.

Het uitzoeken van deze procedures, het maken van de "echte" lijst en het op gang brengen van dit proces is een enorm werk. Mogelijk gepaard gaande aan persconferenties en processen om de toestemming te krijgen.

Iedereen die geïnteresseerd is in dit proces of die wil helpen met tijd of geld, wordt verzocht met spoed contact op te nemen met de redactie.

De LIFHAS projecten ondervinden veel belangstelling. Ook in andere Europese landen wordt o.a. aandacht geschonken aan "Norma Jean" en aan de promotie van het boek: SOUTH AFRICA, THE SOLUTION. Van dit boek is een video-presentatie gemaakt. Zodra deze hier beschikbaar is, zullen we organiseren dat u de gelegenheid krijgt om deze te zien.

U weet dat dit boek al vertaald en uitgegeven is o.a. in het Zweeds. Thans zijn er plannen voor het uitgeven in het Noors, in het Frans (vertaling reeds gereed) en in het Nederlands. Maar hoe gek het ook klinkt, en ondanks een aanbeveling van personen als Winnie Mandela en Correta King, toch zijn de uitgevers nog bevreemd voor acties tegen hen door terreur groepen.

COMPUTER contacten van Libertariërs in de verschillende landen beginnen op gang te komen. Vooral met het oog op het nieuwe "informatie tijdperk" dat voor de deur staat, is dit een belangrijke ontwikkeling die we op de voet zullen volgen. Vooral het bulletin bord van Bjorn Kjolseth in Noorwegen, (the BLACKBOARD) werkt intensief en goed. Degenen die meer over deze computermogelijkheden willen vernemen, kunnen contact opnemen met de redactie.

Het meesturen van FREEDOM NETWORK NEWS met de locale nieuwsbrieven (dat net begonnen is), wordt positief ervaren. Hierdoor is het waarschijnlijk niet meer nodig nog energie te besteden aan het ontwikkelen van een afzonderlijke Europese nieuwsbrief. Ook FNN wil graag uw bijdragen plaatsen.

De receptie en het diner op zaterdagavond waren ook weer een groot succes. Het ontmoeten van Libertariërs uit andere landen geeft de mogelijkheid je blik te verruimen.

Jammer dat de Poolse vertegenwoordiger, Janusz Zuchowski, door autopech niet meer op tijd in Amsterdam kon zijn.

De toespraak van Bert Fitié over de komende "informatie maatschappij" en de rol die Libertariërs daar in kunnen of zullen spelen was zeer interessant. Het "research project" van de Kring Schiedam heeft hierdoor meteen een internationaal tintje gekregen. We hopen daar in de toekomst nog veel meer over te vertellen. Ook hier geldt weer dat als dit project u aanspreekt en u zou er aan mee willen werken, laat het dan even horen. Er zijn daarvoor nog mogelijkheden genoeg.

De "REPS" (representatives) hebben afgesproken om elkaar weer te ontmoeten in september. De vergadering zal dan gekoppeld worden aan het weekend dat door Ciska de Wilde en Stefan van Glabbeek op 24/25 september wordt georganiseerd. Meer hierover volgt.

Alles bij elkaar weer een uitstekende bijeenkomst. Met volledig opgeladen accu's gaan we verder.

Hub Jongen sr.

DE ONVERGETELIJKSTE LIBERTARIËR

DIE IK OOIT KENDE

door Karl Hess

Mijn moeder bracht mij op libertariër te zijn zonder, voor zover ik weet, ooit de term gehoord te hebben. En in iedere baan of politieke of sociale zaak waar ik mij sinds 1938 toen ik 15 werd en ging werken mee bezig hield, was het mijn libertarische drang, van mijn moeder geleerd, die mij redelijk gezond van geest, zelf liefhebbend en zelfverzekerd genoeg hield om mijn leven te leven op mijn eigen regels en niet op de ideologische of besturende lijn van iemand anders.

Had mijn moeder ooit lang genoeg gepauseerd in het in de praktijk brengen van libertarisme om het te overdenken, dan had ze het denk ik gedefinieerd als een krachtig individualisme. Vrijheid, voor haar, was eenvoudig volkomen mens te zijn; volledig verantwoordelijk te zijn voor je eigen keuzen in het leven, autoriteit niet voetstoots te accepteren, eerlijk te zijn in al je omgang met anderen, nooit geweld te initiëren om je zin te krijgen noch anderen toe te laten langs deze weg hun zin te krijgen.

Ik zag haar nooit zich onderwerpen aan enig ander persoon vanwege diens status of autoriteit. Ik hoorde haar nooit schuldgevoel betuigen voor iets dat ze had gedaan. Verontschuldiging openlijk en zonder reserve, maar nooit schuldgevoel. Het betreuren van enige niet volbrachte zaken, maar nooit schuldgevoel. Evenmin heeft ze zich ooit, vanaf het moment dat ik enigszins in staat was rationeel te denken en vatbaar voorrede, beroepen op het moeder zijn om mij te sturen.

Ik deed, met haar stilzwijgende toestemming, alles waar ik zelf voor verantwoordelijk kon zijn. Toen ik mij in mijn vroege tiener jaren een keer laddersat bedronk, liet ze de kater en niet een heftige toespraak al de nodige argumenten presenteren om mij weer nuchter te maken en mij zo te houden. Toen ik haar, ook in mijn vroege tiener tijd, eens om advies vroeg over het naar bed gaan met een liefste, vertelde ze mij over de geïmpliceerde en veeleisende contracten van het ouderschap en sprak ze niet een woord van moraliteit. Net als met ieder ander jong persoon zouden de morele regels het afgelegd hebben tegen de hormonen, maar de financiële verplichtingen niet. Ik was onder de indruk.

Ik veronderstel, nu ik er zo aan denk, dat mijn moeder een geweldige en getalenteerde lerares was en dat al haar lessen gingen over het volledig en compromisloos een individu zijn. Wanneer zij, zoals vele ouders doen, uitspraken bespotten als "oh, maar al de andere kinderen doen het" deed ze dat op een manier die geen twijfel liet dat het haar niet alleen geen lor kon schelen wat

die andere kinderen deden, maar ook dat het haar worst was wat de rest van het menselijk ras deed.

Zij zei dat er maar één van haar en één van mij op de planeet was en dat de rest van de mensen op aarde voor zichzelf zou moeten zorgen daar zij het te druk bezig was voor haarzelf te zorgen - en of ik alsjeblieft het zelfde wilde doen!

Hoe werd zij zoals ze was, zodat ze mij kon helpen te worden wie ik ben? Ik weet het eerlijk niet. Ik heb slechts een paar aanwijzingen.

Haar familie, deftig en eens vermogend, was in zware tijden beland tegen de tijd dat zij op de middelbare school zat. Zij verliet de middelbare school (later ondersteunde ze mijn beslissing om hetzelfde te doen) en ze ging werken als kantoorbediende en, samen met haar jongere broer, nam ze de volledige ondersteuning van haar eigen moeder op zich.

Ze was mooi. Rond haar twintigste trok ze de aandacht van de zoon van een aristocratische duits-spaanse familie die in de Philippijnen woonde. Hij was in Amerika om herentennis te spelen (in een wereld niveau evenement). Hij en zij trouwden, kregen mij, en gingen terug naar de eilanden waar het onmiddellijk duidelijk werd dat mijn vader bedreven was in het spel van de liefde zowel op de baan als eraf.

Voordat mijn moeder volledig de buiten-echtelijke sporten van haar man ontdekte, gaf ze krachtig bewijs van de geest die haar leven verlichtte en welke geërfd dan wel geleerd het zelfde voor mij heeft gedaan.

Mijn grootmoeder, een aristocratische spaanse vrouw die weigerde om engels te spreken omdat ze het een minderwaardige taal vond, beschouwde haar personeel als horigen en had steeds problemen met de politie wanneer ze hen weer eens een pak slaag had laten geven omdat ze haar heerszuchtige bevelen niet volledig naar wens hadden vervuld. Een van de gevolgen van haar houding was dat ze het alle leden van haar familie verbood zich ooit in te laten met enig personeelslid of andere autochtonen of zelfs maar in de verblijven of werkruimten van die mensen te komen. Daar hoorde de keuken, vanzelfsprekend, bij.

Moeder, een Amerikaanse zijnde met een niet ongebruikelijke voorliefde voor de keuken, stevende natuurlijk direct op de keuken af zodra zij samen met mijn vader in het huis was komen wonen (zijn aandacht voor mijn moeders regels over omgang met autochtonen is

>>

>>

in minstens een half dozijn vermeende vaderschaps zaken niet erg groot geweest). Moeder's gerapporteerde aanwezigheid in de keuken veroorzaakte een crisis die ongetwijfeld de voorbode was van het einde van hun huwelijksreis.

(Toen mijn oom aan mijn vaders kant een autochtone vrouw trouwde, wiens autochtone vader toevallig een van de belangrijkste bankiers in Manilla was, maakte mijn grootmoeder de regel, welke voor zover mij verteld nooit overtreden is, dat als het echtpaar op bezoek kwam de vrouw bij de bedienden moest eten).

Het keuken incident samen met het in toenemende mate duidelijke gefliert van haar man (16 vrouwen maakten aanspraak op zijn nalatenschap op grond van "intieme band") deed mijn moeder besluiten om te vertrekken of zoals de autochtonen nu zeggen, er tus- sen uit te knippen.

Even op een zijspoor. Mijn vader was niet alleen sexueel een avonturier maar ook politiek. Toen hij door de jappers, toen deze de Filipijnen bezetten, in het gevang was gegooid, kwam hij weer vrij door het amerikaans staatsburgerschap op te geven en mirabile dictu een autochtoon van het eiland te worden. Maar helaas, toen de jappers Manilla aan het evacueren waren vanwege zware Amerikaanse bombardementen, was hij net bezig met een poker spel in zijn club. Een japanse patrouille drong binnen; mijn vader zei hun, volgens betrouwbare bron, om rustig hun gang te gaan maar om hem met rust te laten om zijn geweldige hand uit te spelen. Hij verloor zijn hoofd door die stunt. De soldaten rukten hem mee naar een dichtbij gelegen executie plaats en onthoofden hem. Ik heb sindsdien een diep respect gehad voor japanse messenmakerij en een even diep voornemen om mijn mond te houden in confrontaties met zwaarbewapende mensen.

Terug naar gelukkiger tijden. Toen, midden twintiger jaren, mijn moeder besloot mijn vader te verlaten, en mij natuurlijk mee te nemen, weigerde ze om naar het gerecht te gaan over de zaak en weigerde ze eveneens om aan hem verplicht te zijn. Geen alimentatie, geen steun. Ze vertrok gewoon.

Terug bij haar broer en haar oude moeder nam ze een baan als telefoniste, eerst in een kantoor omgeving en later in verschillende luxueuze appartementen gebouwen. Ze leerde mij ook om te lezen. Hoe? Door mij vanaf de baby tijd steeds voor te lezen en door mij, toen ik kon praten, met haar mee te laten volgen en de letter klanken uit te leggen. Ze begon ook haar meest leerzame methode toe te passen: een vaste weigering om vragen te beantwoorden, ongeacht hoe onschuldig, als ik ertoe geprikkeld kon worden het antwoord zelf te vinden.

Het gevolg was, dat we heel wat van onze tijd besteedden met het wandelen heen en terug naar de Mount

Pleasant dependance van de openbare bibliotheek van Washington, D.C. Ik haast echter toe te voegen, voor diegenen die mij nu immoreel of misleid gebruik van overheids eigendom ten laste willen leggen, dat zij ook een trouwe klant was van de vele uitleenbibliotheken, die in die tijd overvloedig aanwezig waren.

We moesten natuurlijk ook naar vele andere plaatsen gaan voor het vinden van antwoorden. Ik vroeg haar eens wat haar voornaam was, waarop ze me naar het gemeentehuis mee nam en me leerde hoe je een geboortecertificaat opzoekt.

We gingen ook naar het medisch museum van het leger waar we de antwoorden vonden op verschillende vragen over ingewanden en klieren. Verder verzorgde ze een verbazingwekkende groep mannelijke vrienden en minnaars die ik vragen kon stellen over onderwerpen van oxideren (een chemisch ingenieur) tot navigatie (een admiraal), van inwendige verbranding (een automonteur) tot geografie (een bus-chaffeur) en wapenkunde (een praktisch professioneel jager). En altijd lasen we samen, bediscussieerden we zaken, luisterden naar muziek en wandelden we terwijl we de natuurlijke geschiedenis, de architectuur, en de sociale gebeurtenissen van een geweldige stad observeerden.

Mijn plotselinge en slecht geïnformeerde beslissing om naar school te gaan onderbrak dit enigszins. Mijn moeder protesteerde heftig hier tegen en was van mening dat de tijd die ik zittend onder het schakelpaneel doorbracht, waaraan zij werkte (allebei met een boek), beter besteed was.

Toen ik op mijn 15e uiteindelijk besloot om te stoppen en te gaan werken op een radiostation waar mij een baan was aangeboden door een bewoner van de flat die mijn moeder nu beheerde, had zij maar een zorg. Ze vroeg zich af hoe ik erin zou slagen om de school te ontvluchten zonder een horde spijbelagenten wakker te maken. Mijn succesvolle plan dat zij toejuichte was om mij aan te melden bij iedere school in de plaats en dan één voor één steeds over te stappen, over te stappen, over te stappen. Voor zover ik weet is men nu 49 jaar later nog bezig met het afwerken van de bijbehorende formaliteiten.

Moeder was echter ook goed in niet academische lessen. Eens op een van onze eindeloze wandelingen door de stad, namen we excursie door de foyer van een van de slijkste hotels in Washington. Omdat ik weliswaar verzorgd maar haveloos gekleed was, liet ik merken dat ik niet graag daar gezien wilde worden en weg wilde gaan. We waren in het midden van de foyer toen ik mij ineens zo verlegen voelde. Moeder die niet de moeite nam om zachtjes te praten gaf me ter plekke een lezing over de socratische aard van mijn onbehagen.

"Vind je dat wat deze mensen (grote zwaai met de arm) van je denken van enig belang voor jou is?"

"Denk je dat je minder waard bent dan deze mensen, omdat je anders dan zij gekleed bent?" >>

>>

"Was je niet net zo'n waardevol persoon als je hier spiernaakt stond dan als je een pak droeg?"

"Denk je dat je kleren belangrijker zijn dan jezelf?"

Mijn verlegenheid ging niet weg, tenminste niet op dat moment. Maar ik heb deze les nooit vergeten en het indringend belang van die vragen.

Sindsdien heb ik volgens de antwoorden, die mijn moeder teweeg bracht, trachten te leven.

En ik heb het nooit moeilijk gevonden om beide zijden in die oude aanleg tegenover opvoeding vraag te verdedigen. Deze geweldige vrouw is deel van mijn genetische bouw en even krachtig de vormster van mijn karakter.

Toen zij op de ambulance wachtte die haar naar het ziekenhuis bracht waar ze overleed aan een hart aandoening, schreef ze een aantal boodschapjes. Die deden geen poging om enige diepzinnige laatste woorden mee te geven. Ze vroegen om haar kranten-abonnement op te zeggen, om de wasman te vertellen dat er niets op te halen zou zijn, en om de eierboer te zeggen dat ze geen eieren meer nodig zou hebben. Ik huil nu als ik aan die briefjes denk. Maar dan denk ik aan de wandelingen en de gesprekken en dan ben ik weer gelukkig. En vrij.

Vertaling Alexander Breuning

BOEKRECENSIE

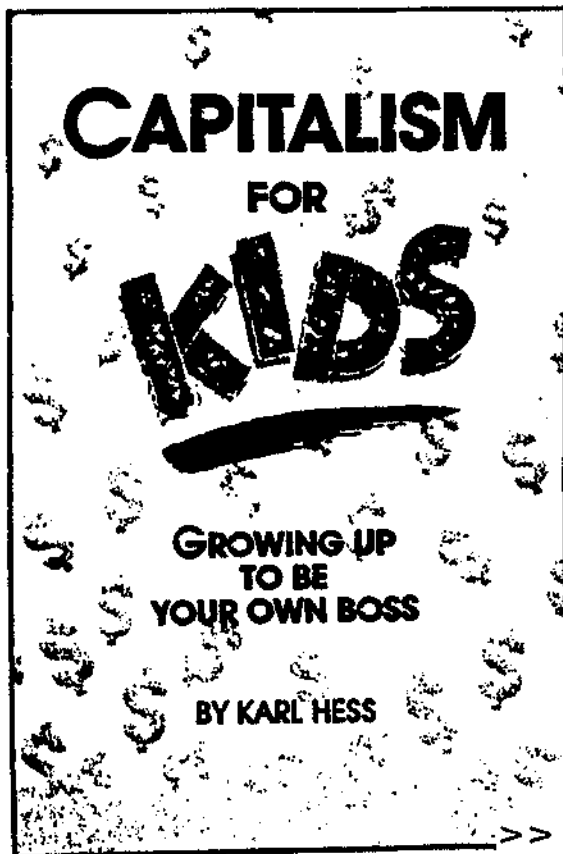
De toekomst van Uw kind hangt af van zijn kennis van de waarheid over het kapitalisme en de vrije markt

Voor ik dit interessante boek in handen kreeg, las ik ergens als titel: "CAPITALISM for KIDS FROM 9 to 90". Dat zou een veel betere titel zijn. Het woord "kids" doet mij nogal denken aan kleine kinderen. Als dat zo over komt bij tieners, dan zullen die het boek om die reden misschien niet lezen. En dat zou jammer zijn. Het boek is onder andere net wel voor hen bestemd.

Het boek wil jonge mensen van "alle" leeftijden informeren en enthousiast maken voor het avontuur van risico nemen als ondernemer en een spannend leven aan te durven.

Karl Hess maakt de moraliteit van het kapitalisme heel duidelijk. Hij laat zien wat de werkelijke bedoelingen ervan zijn, en dat de resultaten ten goede komen aan alle mensen. Hij toont aan dat het kapitalisme een maatschappij kan vormen waarin iedereen zijn eigen doeleinden kan nastreven en komen tot zijn eigen zelfrealisatie.

Ook maakt hij duidelijk wat in feite de achtergronden zijn van andere "stelsels" zoals socialisme en totalitarisme. De vergelijking op morele gronden van deze stelsels is ook voor ouderen de moeite van het lezen waard.

>>

Het nut van de computer voor jongeren wordt goed toegelicht. Jongeren zullen in de toekomst (net als ouderen overigens) steeds meer met de computer moeten leren leven. Hoe meer en hoe vroeger je met praktische toepassingen ervan leert werken, hoe meer voordeel je ervan zult hebben.

Belangrijk is hoe je dit zelfstandig ondernemen doet in het gezinsverband. Ook daarvoor veel praktische wenken. Dit wordt nog aangevuld met een hoofdstuk "Voor je ouders".

Je zou kunnen zeggen dat Hess in dit boek "jongeren" behandelt als volwassen mensen. Zij moeten en kunnen nog veel leren, maar hoeven niet betutteld te worden. Hij moedigt jongeren aan om die stap aan te durven en vertelt aan ouders dat dit ook voor hen heel veel voldoening kan brengen. Karl Hess schrijft dat zelfstandig ondernemen niet alleen een uitdaging en plezierig is, maar ook een investering voor je toekomst. Je leert zoveel dingen die je later van zeer veel nut zullen zijn.

Tientallen konkrete tips en ideeën over mogelijkheden, risico, reclame, samenwerking met anderen worden toegelicht met voorbeelden van jongeren die het in de praktijk al gedaan hebben.

Door het hele boek wordt de waarde van onafhankelijkheid, verantwoordelijkheid, zelf-discipline en respect voor de rechten van anderen benadrukt.

Jongeren die al zover zijn dat ze zich zelfstandiger willen maken of die meer hun eigen leven willen leiden, vinden in dit boek veel nuttige aanwijzingen en steun.

Belangrijk is niet het geld of het bedrag aan winst dat er uitkomt, maar hoe je over jezelf denkt.

Uiteraard zijn veel voorbeelden uit de Verenigde Staten. De schrijver woont daar. Ook het hoofdstuk met adressen-materiaal is gebaseerd op Amerika.

Maar dat doet helemaal niets af aan de praktische waarde voor personen in Europa.

Een heel hoofdstuk is gewijd aan "vrijwilligerswerk". Daarin wordt ook weer aangetoond dat het in het kapitalisme niet gaat om maar zoveel mogelijk geld bij elkaar te schrapen. In tegendeel. Kapitalisme wil een wereld waarin iedereen de vrijheid heeft om zijn keuze te bepalen. Vrije keuze is waar het om gaat. En jij kiest zelf, binnen jouw mogelijkheden, de wereld waarin jezelf en je kinderen in de toekomst zullen leven.

En een manier om jouw wereld in de richting van de vrijheid en de vrije markt te brengen, is door er zelf echt aan deel te nemen.

Daarom is vrijwilligerswerk ook zo positief. Je helpt niet alleen anderen, maar de beloning die je krijgt door het leven voor anderen beter te maken, en de praktische ervaring die je ermee opdoet, is niet in geld uit te drukken.

Uit het bovenstaande is wel duidelijk dat ik dit een zeer positief boek vind. Koop het, lees het, pas het toe.

H.J. Jongen sr.

Karl Hess is een bekende Libertarische persoonlijkheid.

Mogelijk hebt u hem ontmoet op de Libertarian International conventie in Zweden. Zo niet dan kunt u hem beter leren kennen uit een artikel van hem in dit nummer dat door Alexander Breuning is vertaald.

CAPITALISM FOR KIDS kan besteld worden bij:
Enterprise Publishing Inc.,
735 Market Streek, Dept. RE-84U
Wilmington, DE 19801, U.S.A.

Er is één exemplaar beschikbaar
in de LIFHAS UITLEENBIBLIOTHEEK:
Fr. Haverschmidtlaan 31,
3116 JK SCHIEDAM.
tel.: 010-4262724.

Figuur 5: Het huidige economische herstel is niet zwakker, bij gelijke beoordelingsmaatstaven, dan de vorige herstelperioden, perioden waarin de V.S. niet aan "handelsperikelen" leden.

In de grafiek:

Vier herstelperioden	febr. 60 tot okt. 63	nov. 70 tot juli 73	mrt. 75 tot nov. 77	nov. 82 tot juli 85
B.N.P.	+ 13.8%	+ 15.1%	+ 15.1%	+ 13.0%
Groei werkgelegenheid	+ 4.0%	+ 7.9%	+ 9.8%	+ 7.7%
Handelsbalans (in miljarden)	+\$ 7.3	+\$ 11.4	-\$ 0.4	-\$ 93.4

Bron:
Center for International Business Cycle Research.

MYTHE 5

Tekorten op de betalingsbalans zijn slecht voor de economie.

FEIT: Handelsstatistieken zijn misleidend.

Het idee, dat handelsverkeer schadelijk is voor de mensen is volslagen verkeerd, omdat vrijwillige ruil(-handel) beide partijen ten goede komt. Het zou alleen waarheid zijn als mensen beter uit zouden zijn met dollars in plaats van met tastbare bruikbare bezittingen.

Het gebruik van handelsstatistieken berust op de gevolgtrekking, dat geheel onafhankelijke transacties "bij elkaar opgeteld" kunnen worden om daarmee overschotten of tekorten te kunnen ontdekken. Deze werkwijze is echter onjuist.

Stel dat in dezelfde maand Mijnheer Jansen voor \$ 3,000.- een Japanse computer koopt en een Mijnheer Pieterse voor \$ 2,000.- mestvarkens aan de Janners verkoopt. Beiden hebben ze voordeel van de transactie, maar samengeteld wordt er geconcludeerd, dat Jansen en Pieterse een tekort op de betalingsbalans van die maand hebben geboekt van \$ 1,000.-. De vraag is dan waar precies bevindt zich dit tekort en wie hebben het dan?

Het is voornamelijk een boekhoudkundige gedachten-schim, die ons op zichzelf heel weinig vertelt over de economische toestand.

Het nationale boekhoudkundige systeem kan gedeeltelijk de schuld gegeven worden voor de onjuiste ongerustheid met betrekking tot de betalingsbalans.

Daarbij wordt voor de bepaling van het Bruto Nationaal Product (B.N.P.) - een statistisch gegeven, dat door sommige economen wordt gebruikt voor het bepalen van de economische situatie van het land - export (het binnenkrijgen van dollars) als een positieve post geboekt en importen (het overdragen van dollars naar het buitenland) als een negatieve.

Op die manier zal het B.N.P. toenemen als er meer ge-exporteerd wordt dan geïmporteerd.

Het BNP is echter een zeer slechte aanwijziging van het al of niet gezond zijn van de nationale economische toestand. Het is niet meer dan een maatstaf voor de waarde van de dollar voor goederen en diensten in het eigen land voor een bepaald tijdsbestek.

Om een inzicht te krijgen waarom het gebruik van het BNP als een maatstaf voor de gezondheid van de nationale handel en wandel op problemen stuit moet men zich een situatie voorstellen, waarbij alle goederen en diensten, die wij verbruiken gratis door een of andere vreemde natie worden afgestaan, terwijl daarentegen in het eigen land daar geen productie tegenover gesteld wordt.

Het BNP zou helemaal tot 0 teruglopen, maar wij zouden er heel wel wat beter op geworden zijn. Wij zouden dezelfde levensstandaard houden zonder ons de inspanning ervoor te getroosten, die er vroeger voor nodig was.

De schrijver Stuart Chase gaf blijk een juiste kijk te hebben op deze materie toen hij in 1945 schreef: "De spullen, die wij als natie voortbrengen, plus de spullen, die wij importeren, minus de spullen, die wij exporteren, zijn een maatstaf voor de levensstandaard".

Er is helemaal geen reden aan te voeren waarom de handel tussen twee naties in "evenwicht" zou moeten zijn. De bevolking van de Verenigde Staten is twee keer zo groot als die van Japan. Zelfs als de Janners naar verhouding net zoveel Amerikaanse goederen zouden kopen als nu door de Amerikanen Japanse producten worden gekocht dan nog zou de V.S. een tekort op de betalingsbalans met Japan hebben. Er is helemaal niets bijzonders of schadelijks als een grotere natie meer producten koopt van een kleiner land.

Er blijkt tenslotte ook in de geschiedenis nergens een bewijs te vinden, dat de mening staven kan, dat tekorten op de betalingsbalans blijken vaak samen gegaan te zijn met periode van snelle economische groei en een uitbreiding van de werkgelegenheid. De huidige economische opleving is geen uitzondering.

In fig. 5 wordt aangetoond, dat de huidige opbloei niet zwakker is naar standaard maten gemeten, dan voorgaande oplevingen in de V.S. toen er geen tekort op de betalingsbalans was - zelfs in die perioden waarin de V.S. geen "betalingsproblemen" had! Sinds 1980 werden in de Amerikaanse economie meer dan 9 miljoen nieuwe arbeidsplaatsen gecreëerd, terwijl er elk jaar een tekort op de betalingsbalans ontstond.

REDAKTIELID VRIJBRIEF GEHULDIGD

Op 12 maart jl. werd Fred Dekkers, lid van onze redactieraad, gehuldigd door de mensen, verbonden aan het bedrijf dat hij gesticht heeft, TRIOPTIC, een keten van optiek-detailwinkels. Het vierde zijn 20-jarig bestaan.

De onderneming omvat thans 35 vestigingen in België, en is vooral gekend wegens zijn verkoops promotie-formule: "Bij aankoop van een bril, een tweede reservebril gratis". Deze reservebril is compleet, dus met een montuur (enkele standaardmodellen), compleet met glazen van dezelfde sterkte.

Het bedrijf heeft, al die jaren lang, voortdurend, op juridisch vlak, aanvallen moeten doorstaan vanwege de concurrentie, en met name vooral vanwege de Belgische opticiensbonden. Het is daarop, dat hij zijn toespraak bij die gelegenheid heeft gestoeld:

In de eerste plaats, natuurlijk mijn beste dank voor deze eerbetuiging. Ik apprecieer het werkelijk heel veel.

Het is niet mijn bedoeling een lange speech af te stecken, maar toch wou ik graag de aandacht vestigen op enkele punten. Het gaat om enkele factoren die mee aan de basis liggen van ons heuglijk twintigjarig bestaan, maar die we, misschien, wat te weinig op hun volle waarde schatten.

Zo is er het feit dat we, al die jaren lang, te kampen hebben gehad met onze concurrenten. Niet omdat ze probeerden meer te geven dan wij aan de klant, niet omdat ze een betere service verschaften, niet dat ze goedkoper trachtten te zijn, neen, niets van dat alles. Zulke dingen hebben ze zelfs nooit geprobeerd. Ze hebben een louter politieke weg gekozen, of anders gezegd, in plaats van ons te bestrijden door middel van de vrije concurrentie, hebben ze al hun inspanningen toegespitst op het doen stemmen van wetten. Op die manier trachtten ze te beletten, via wettelijke dwang, dat wij meer gaven dan zij. Dan hoefden zij immers niet méér te geven. Ze wilden ons beletten goedkoper te zijn, zodat zij niet naar beneden moesten met hun prijzen, en ze hebben ook geprobeerd er een algemeen verbod op reclame door opticiens door te krijgen om zo ons de mond te snoeren en ons te beletten onze klanten behoorlijke informatie te verschaffen. Ik heb het meer bepaald over de vestigingswet voor opticiens, die in 1964 werd ingevoerd om te verhinderen dat nieuwe concurrenten zich vrij konden vestigen. In 1971 lukte het hen, tezamen met hun spitsbroeders uit andere beroepen, er een zogenaamde wet op de handelspraktijken door te krijgen, een wet die ons vlakaf het verbod tracht op te leggen méér te geven aan onze klanten. Tenslotte hebben ze getracht, door op een onbeschaamde manier misbruik te maken van hun functies in het RIZIV, een instelling notabene dienstig om ziekte- en invaliditeitskosten te verze-

keren, onze klanten het recht op terugbetaling te onzeggen. Wat zij toepasten was het principe van de gijzeling: zij dreigden onschuldige slachtoffers schade toe te brengen om de mensen die van hen houden, te dwingen naar hun pijpen te dansen.

Behalve de hoge advocatenkosten, die gelukkig konden opgebracht worden omdat we met velen waren, hebben ze tot nu toe hun slag nooit thuis gehaald. Maar dat betekent niet dat de strijd is gewonnen. Integendeel, ik ben er van overtuigd dat het hen toch eens zal lukken. Ik ben de mening toegedaan dat dit onvermijdelijk is, tenzij een aantal algemeen geldende opvattingen zich zouden wijzigen, zoals de opvatting over wat de staat is, waar hij voor staat, wat zijn rechtmatige rol is en waar hij zijn rol te buiten gaat, terwijl men beter dient te beseffen hoe destructief dit laatste wel is. Aan het beïnvloeden van die algemene opvattingen kunnen wij weinig doen, maar we kunnen toch iets doen. Ik zal op de volgende vergadering een voorstel doen, dat dit doel beoogt.

Tenslotte nog een overweging: dat we het zo lang volgehouden hebben, ligt zeker niet voor het minste aan alleszins mijn, en naar ik hoop ook uw, rotsvaste overtuiging dat de samenwerking tussen mensen op totaal vrijwillige basis dient te gebeuren.

Dit houdt in vrij te zijn te produceren wat we willen en te ruilen wat we willen, aan de voorwaarden die we vrij overeenkomen. Op basis dus van vrij gesloten overeenkomsten. Heel eigenaardig is, dat dit principe door iedereen als vanzelfsprekend wordt beschouwd zolang het om de betrekkingen gaat met de medemensen, maar niet meer als het om staatsoptreden gaat. Toch bestaat er niet zoiets als een staat. Het enige wat bestaat zijn een groep mensen, die zich staat of overheid noemen, die beweren de ganse bevolking te vertegenwoordigen, die doen alsof ze over een blanco-volmacht beschikken om in onze naam alle denkbare - en ondenkbare - beslissingen te nemen, die niet onder elkaar bij meerderheid beslissen welke dwangregels ze ons gaan opleggen die in hun kraam van pas komen ... waaraan wij moeten gehoorzamen op straf van boete en/of gevangenis. Die dwangregels noemen ze wetten.

Eigenaardig is ook het volgende: ze beslissen bij meerderheid; een meerderheid is duidelijk de sterkste groep; toch beweren zij ten dienste te staan van de zwakken, van de zwakste groepen. Een flagrante contradictie, waarvan wijzelf trouwens het beste voorbeeld zijn. We zijn slechts een minieme fractie in het opticiensberoep. We zijn er dus ontgensprekelijk de zwakken,

>>>

>>

maar zij, de sterken, zij slagen erin de staat voor hun wagen te spannen om van ons af te dwingen wat ze niet kunnen bekomen door vrije overeenkomst noch door vrije concurrentie.

Het is mijn vaste overtuiging dat dit een fundamentele onrechtvaardigheid is in ons maatschappelijk bestel. Dank zij deze overtuiging - dat het een feit is dat zij ongelijk hebben en wij gelijk - heb ik voet bij stek kunnen houden. Ik hoop dat het ook de overtuiging is, of wordt, van ieder van u. Het is mijns inziens de enige manier om, moreel gesproken, er in te slagen deze onophoudelijke aanvallen te blijven doorstaan.

*) Pour terminer, je m'adresse à nos amis francophones, pour vous dire que, selon ma conviction, la langue est un moyen de communication, ni plus et ni moins. Mais les politiciens en ont fait un instrument politique, manipulé par eux et pour eux. Je crois que, heureusement, personne, au sein de notre entreprise, se laisse aveugler par leurs cris, leurs slogans et même leurs comédies à ce sujet.

* Om te eindigen wou ik aan onze Franstalige vrienden nog graag dit zeggen: mijn overtuiging is, dat de taal een middel is om met elkaar van gedachten te wisselen, niets meer of niets minder. De politici hebben er echter een politiek instrument van gemaakt, dat hen moet helpen hun doeleinden te verwezenlijken. Zover ik kan oordelen laat gelukkig niemand, in onze onderneming, zich misleiden door hun kreten, door hun slogans of zelfs door de kluchten die ze opvoeren op dat vlak.

Aan allen mijn beste dank.

Fred Dekkers

DE NACHT VAN 16 JANUARI

naar een processtuk
van Ayn Rand

OP:
7 mei a.s. 20.00u

IN:
Het Passage Theater
te Schiedam

DOOR:
Stadstheater
'Dem Borrekat'
uit Bilzen (B)

MET:
U in de jury!

EENMALIG IN NEDERLAND !

THEATER
IN CENTRUM VAN SCHIEDAM

Gemakkelijk bereikbaar met openbaar vervoer
Volop parkeergelegenheid

Kaarten f 15,00

Bij vooruitbetaling f 12,50

U kunt vooruit bestellen door f 12,50 over te maken op bankrekeningnummer

25.81.53.962 t.n.v. LIFHAS
(GIROnummer van de bank
6400 t.n.v. Mees & Hope te Schiedam)

onder vermelding van 16 januari

Beginselverklaring.

Wij geloven in persoonlijke vrijheid. Iedere menselijke samenwerking moet wederzijds vrijwillig zijn, en de wet mag vrijwillige samenwerking nooit verbieden. Geen enkel mens (of groep) heeft het recht om geweld, dwang, of fraude te initiëren tegen een ander mens of zijn eigendom.

Dat betekent dat wij werken voor:

- de onaantastbaarheid van persoonlijke en eigendomsrechten.
- de vrijheid van vereniging, contract, woord en verplaatsing.
- de afschaffing van alle sociale rechten: uitvoering daarvan schaadt immers de rechten van anderen.
- vrede en welvaart, voor iedereen.

DE VRIJE MARKT — IN EEN ONVRIJE ECONOMIE

Overnames zijn momenteel aan de orde van de dag. Blijkbaar zijn een aantal bedrijven niet erg onder de indruk van de beurscrash. Integendeel, men ziet het als een uitgelezen kans om een aantal bedrijven goedkoop op de beurs op te kopen. Niet alleen in Nederland en België, maar ook in Frankrijk en zelfs Zwitserland worden, naast de V.S., allerlei pogingen in het werk gesteld om goedkoop een bedrijf over te nemen. Tips heb ik hier niet voor u. En er zijn een paar duizend verschillende fondsen genoteerd. Dus om zo maar te gokken.... Op zich heeft een overname nog een beetje extra positieve beurswaarde.

Het fonds waarop succesvol geboden wordt levert de bezitters flink wat liquiditeiten op, die meestal weer in aandelen belegd worden. Zodoende komt er wat meer vraag, wat weer tot stijging van de prijzen leidt.

Echt bedreigingen voor de economische gang van zaken zie ik op korte termijn niet. Maar toch houd ik de vinger aan de verkoopknop.

De nu eerstvolgende angst of reden tot daling is de inflatieangst. (Na het lijstje van de 3e wereldschulden, dollar, handelsbalans etc. afgewerkt te hebben).

In het geval van inflatie stel ik echter dat er reden tot voorzichtigheid is. We staan aan het eind van een economische opgang en meestal begint dan de inflatie. En zoals ik al eerder schreef, er is al best wat inflatie als je in constante dollar en olieprijsen rekent.

Daarom blijf ik adviseren: koop edelmetaal (fondsen) en de aandelen met betrekking tot kapitaalgoederen.

Inflatie is ook de pest (letterlijk) voor uw spaartegoeden en obligaties.

U krijgt nu een beetje rente, die belast wordt en u moet maar afwachten wat u over enkele jaren voor die spaarcenten nog kunt kopen.

Daarbij adverteerde ik afgelopen maand naar aanleiding van de W.I.R. Ik vroeg me daarbij af of er zo wel enige zekerheid voor A.O.W., pensioen of spaartegoeden is. Over een aantal jaren weten we het antwoord maar op die overheids-zekerheid gokken, lijkt mij niet echt degelijk beleggen.

Ir. L.H.M. Jongen Jr.

KORTING VOOR VB ABONNEES

"Restoring The American Dream" door Robert J. Ringer Gebonden uitvoering. Normale prijs F 30,- Nu voor VB abonnees f 15,- en verzendkosten. Op de Kringbijeenkomsten in Rotterdam zal dit boek (zonder verzendkosten) te koop zijn.

"Restoring The American Dream" geeft een uitstekend inzicht in de manier waarop de Amerikaanse overheid in het leven ingrijpt en de direkte gevolgen daarvan.

Parallellen van de meeste voorbeelden zijn zonder veel moeite in Nederland en de omliggende landen te vinden. Een zeer waardevol boek voor iedereen.

U kunt dit boek bestellen door f 20,50 over te maken op bankrek.nr. 24.35.14.808 t.n.v. W. van Hulten, (gironr. bank 7524 Pierson, Heldring & Pierson, R'dam)

"Die Oplossing" en "The Solution" geschreven door Leon Louw en Frances Kendall f 35,-

Voor VB-abonnees f 32,50 plus f 4,50 verzendkosten.

"Democratuur" door Fred Dekkers f 8,- plus f 2,50 verzendkosten.

"Super Parents Super Children" door Frances Kendall f 32,50.

Voor VB-abonnees f 26,50 plus f 4,50 verzendkosten.

Te bestellen door het zenden van een Eurocheque aan W. van Hulten, Fr. Haverschmidtlaan 31, 3116 JK Schiedam, of door overmaking van het verschuldigde bedrag aan LIFHAS, bank Mees & Hope te Schiedam, Bankrek.nr. 25.81.53.962 (giro bank: Mees & Hope 6400 Schiedam).

Advertentie

LIBERTARISCH BOEKCENTRUM

Postbus 336 - 2100 AH Heemstede

Bezoeken? Informatie

Bel 023 - 290941

„Specialist in vrijheid sinds 1975!“